

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ ОСВІТЛЕНОСТІ МАТЕРИНСЬКОГО НАМЕТУ НА СТАН ТА РІСТ ПРИРОДНОГО ПОНОВЛЕННЯ

Діденко М.М., канд. с.-г. наук
Державний біотехнологічний університет

Дуб звичайний (*Quercus robur* L.) є однією з найбільш поширених в Україні лісових порід. Водночас у лісовому фонді Лівобережного Лісостепу країни збільшується частка площі порослевих дубових насаджень, які характеризуються порівняно низькою продуктивністю та не належним санітарним станом. Вивченню цього питання присвячено багато досліджень, зокрема у Лівобережному Лісостепу. Водночас актуальним залишається комплексне оцінювання складових, які визначають успішність вирощування природних дубових лісів насінневого походження: частоти й інтенсивності плодоношення, впливу біотичних чинників пошкодження жолудів на їхнє проростання та стан сходів, особливостей формування природного поновлення дуба звичайного під наметом лісу та на зрубі, а також заходів сприяння розвитку природного поновлення цієї породи.

Мета досліджень полягала у винаходженні найбільш доступних методів та способів визначення освітленості піднаметової частки простору із встановлення особливостей стану, росту та формування природного поновлення дуба звичайного та інших порід в межах умов їх зростання. Розроблений нами метод заключався у фотофіксації підкоронового простору материнських насаджень із подальшою обробкою отриманих матеріалів, яка полягала у перетворенні кольорового спектру фотографій у чорно-білий, що надавало можливостей визначення площі відкритого (закритого) підкоронового простору за наявності (відсутності) природного поновлення деревних порід на заданій точці фотофіксації. Встановлено, що найбільша середня кількість поновлення дуба звичайного – 11шт зосереджено на облікових ділянках із часткою білого кольору - 26-29% від загальної частини охопленого фотоапаратом підкоронового простору. Середня висота поновлення становила – 15,7см. В той час як на облікових ділянках із часткою білого кольору – 16 – 21% середня кількість поновлення була меншою – 1-8шт відповідно та середньою висотою – 12см. Стосовно природного поновлення інших деревних порід, встановлено найбільшу кількість поновлення ясеня звичайного та клена польового на облікових ділянках із середнім значенням площі піднаметового простору, білої його частки кольору – 21% та середній кількості поновлення – 7 та 3шт із середньою висотою – 26 та 60см відповідно.

Розроблена нами методика може також бути використовувана і у процесі моніторингу стану лісових та лісомеліоративних насаджень, щодо ступеню та інтенсивності пошкодження фітомаси ентомологічними шкідниками, встановлення конструкції полезахисних лісонасаджень, тощо.